

TRANSFORMATSIYA MARKAZINI TASHKIL ETISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI

Usmonova Mubashira Suvonovna, Buxoro davlat pedagogika instituti

Talabalar amaliyoti bo'limi boshlig'i

mubashirusmonova1969@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqola transformatsiya markazini tashkil etishning nazariy-metodologik asoslari, uning zamonaviy boshqaruv tizimidagi o'rni va ahamiyati haqida. Transformatsiya markazi tashkilot faoliyatini optimallashtirish, jarayonlarni qayta loyihalash, raqamlashtirish va innovatsion boshqaruv yondashuvlarini joriy etishda muhim institutsional mexanizm sifatida talqin etiladi. Shuningdek, markazning asosiy funksiyalari – analitik tahlil, strategik rejalashtirish, raqamli texnologiyalarni tatbiq etish va xodimlar kompetensiyasini rivojlantirish kabi yo'nalishlar ilmiy jihatdan asoslab berilgan. Tadqiqot natijalari transformatsiya markazini tashkil etish tashkilotning raqobatbardoshligini oshirish, boshqaruv samaradorligini kuchaytirish va innovatsion rivojlanishni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega ekanini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: Transformatsiya markazi, raqamli transformatsiya, innovatsion boshqaruv, jarayonlarni optimallashtirish, analitik tahlil, strategik rejalashtirish, raqamlashtirish, kompetensiyalarni rivojlantirish, boshqaruv samaradorligi, institutsional mexanizm, raqamli yetuklik, innovatsion texnologiyalar, jarayonlarni qayta loyihalash, tashkilot rivojlanishi.

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF THE ORGANIZATION OF A TRANSFORMATION CENTER.

Usmonova Mubashira Suvonovna, Bukhara State Pedagogical Institute

Head of the Student Practice Department

mubashirusmonova1969@gmail.com

Abstract: This article is about the theoretical and methodological foundations of the organization of a transformation center, its role and significance in the modern management system. The transformation center is interpreted as an important institutional mechanism for optimizing the activities of the organization, redesigning processes, digitalization and introducing innovative management approaches. Also, the main functions of the center - analytical analysis, strategic planning, implementation of digital technologies and development of employee competencies - are scientifically substantiated. The results of the study show that the organization of a transformation center is of great importance in increasing the competitiveness of the organization, strengthening management efficiency and ensuring innovative development.

Keywords: Transformation center, digital transformation, innovative management, process optimization, analytical analysis, strategic planning, digitalization, development of competencies, management efficiency, institutional mechanism, digital maturity, innovative technologies, process redesign, organizational development.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОРГАНИЗАЦИИ ЦЕНТРА ТРАНСФОРМАЦИИ.

Usmonova Mubashira Suvonovna Бухарский государственный педагогический институт

Заведующий отделом студенческой практики

mubashirusmonova1969@gmail.com

Аннотация: В данной статье рассматриваются теоретико-методологические основы организации центра трансформации, его роль и значение в современной системе управления. Центр трансформации рассматривается как важный институциональный механизм оптимизации деятельности организации, реструктуризации процессов, цифровизации и внедрения инновационных подходов к управлению. Также научно

обоснованы основные задачи центра: аналитический анализ, стратегическое планирование, внедрение цифровых технологий и обучение персонала. Результаты исследования показывают, что организация центра трансформации имеет большое значение для повышения конкурентоспособности организации, усиления эффективности управления и обеспечения инновационного развития.

Ключевые слова: Центр трансформации, цифровая трансформация, инновационный менеджмент, оптимизация процессов, аналитический анализ, стратегическое планирование, цифровизация, развитие компетенций, эффективность управления, институциональный механизм, цифровая зрелость, инновационные технологии, реструктуризация процессов, организационное развитие.

Kirish.

Zamonaviy ta'lim va boshqaruv jarayonlarida raqamlashtirish, innovatsion yondashuvlar hamda samaradorlikni oshirish bugungi kunning asosiy talabiga aylanmoqda. Ushbu jarayonlarni tizimli qo'llab-quvvatlash, yangicha ish uslublarini tatbiq etish va xodimlar malakasini oshirish uchun transformatsiya markazlarini tashkil etish muhim amaliy ahamiyatga ega. Transformatsiya markazi ta'lim muassasasi yoki tashkilotning ichki jarayonlarini raqamlashtirish, optimallashtirish va zamonaviy boshqaruv tamoyillariga moslashtirishda ko'makchi bo'luvchi innovatsion platforma hisoblanadi. Bugungi kunda yuqori malakali pedagog kadrlar tayyorlash jarayoni ta'lim tizimining zamonaviy talablari bilan uzviy bog'liqdir. Ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalarni keng qo'llash, innovatsion pedagogik yondashuvlarni joriy etish, ta'lim sifatini muntazam monitoring qilish va professor-o'qituvchilarning malakasini zamonaviy kompetensiyalar asosida rivojlantirish ustuvor vazifalardan biridir.

Tadqiqot obyekti -transformatsiya markazini yaratish, uni boshqarish, jarayonlarni raqamlashtirish hamda samaradorligini oshirishga qaratilgan tashkiliy-boshqaruv jarayonlari hisoblanadi.

Ta'lim tizimidagi transformatsiya nafaqat texnologik o'zgarishlar, balki didaktik, metodik va boshqaruv jarayonlarining tubdan takomillashuvini ham nazarda tutadi. Transformatsiya markazini tashkil etish – ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiluvchi innovatsion, tizimli va ilmiy asoslangan tashkiliy mexanizm hisoblanadi. Mazkur markaz orqali o'quv jarayonini modernizatsiya qilish, o'qituvchilar kompetensiyasini rivojlantirish, raqamli ta'lim muhitini yaratish va ta'lim boshqaruvini optimallashtirish imkoniyati yaratiladi.

“Transformatsiya” so'zi lotincha **“transformare”** - “shaklini o'zgartirish” degan ma'nodan kelib chiqqan bo'lib, o'zgarish, yangilanish, qayta tuzilish jarayonini anglatadi. Bugungi kunda transformatsiya tushunchasi turli sohalarida keng qo'llanilmoqda — tilshunoslikdan tortib, ijtimoiy fanlar, iqtisodiyot va texnologiyagacha. Insoniyat tarixi davomida transformatsiya doimiy ravishda ijtimoiy tuzilishlarni, madaniyatni va texnologiyalarni takomillashtirish vositasi bo'lib kelgan. U nafaqat mavjud tizimlarni o'zgartirish, balki yangi imkoniyatlar yaratishda, muammolarni hal qilishda ham muhim o'rin tutadi.

Shu sababli, transformatsiya tushunchasi zamonaviy ilm-fan va amaliy hayotda katta e'tibor qaratiladigan mavzuga aylandi. Ushbu maqolada transformatsiya tushunchasi, uning nazariy asoslari, turli sohalaridagi roli hamda hayotdagi o'zgarishlarni amalga oshirishdagi samaradorligi muhokama qilinadi.

Bu markazning vazifalari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

strategiyani ishlab chiqish, o'zgarishlar loyihalarini boshqarish, xodimlarni o'qitish, yangi texnologiyalarni joriy etish va transformatsiya jarayonini monitoring qilish.

“Transformatsiya markazi” tashkil etish, odatda, korxona yoki tashkilotning biznes jarayonlarini, tuzilmasini va madaniyatini takomillashtirishga qaratilgan markaziy bo'linmani yaratishni anglatadi.

№	Bosqich	Maqsad va vazifa	Faoliyat tavsifi
1	Maqsad va vazifalarni aniqlash	Markazning asosiy maqsadi: samaradorlikni oshirish, raqamli transformatsiyani joriy etish, ta'lim sifatini yaxshilash	Markazning strategik maqsadlarini aniqlash, amalga oshiriladigan loyihalar va ularning vazifalarini belgilash
2	Kichik guruhlarini tashkil etish	Turli bo'limlar va loyihalar bilan ishlash uchun funksional guruhlar yaratish	Kichik guruhlar tuzish, har bir guruhga vazifalar taqsimoti, transformatsiya loyihalarini boshqarish va amalga oshirish
3	Liderlik va boshqaruvni shakllantirish	Markazni boshqarish va yuqori rahbariyat qo'llab-quvvatlashi	Tajribali rahbarlarni tayinlash, qaror qabul qilish mexanizmlari va boshqaruv strukturasini shakllantirish
4	Texnik va vositalarni tayyorlash	Transformatsiya jarayonini qo'llab-quvvatlash	Zarur dasturiy ta'minot va ma'lumotlarni tahlil qilish vositalarini tanlash, infratuzilmani tayyorlash va o'rnatish
5	Xodimlarni o'qitish va o'zgartirishga tayyorlash	Xodimlarni transformatsiyaga tayyorlash va qarshilikni kamaytirish	O'qituvchilar va xodimlarga yangi jarayonlar, texnologiyalar va pedagogik innovatsiyalar bo'yicha treninglar o'tkazish
6	Jarayonlarni qanday boshqarish	Markazning kundalik faoliyatini samarali boshqarish	Loyihalarni monitoring qilish, baholash, hisobot berish tizimini yo'lga qo'yish
7	Muayyan natijalarga erishish	Transformatsiya samaradorligini aniqlash	Erishilishi kerak bo'lgan natijalarni belgilash, baholash mezonlarini ishlab chiqish va natijalarni tahlil qilish

1.Transformatsiya markazining maqsadi. Ta'lim jarayoni murakkab ko'p bosqichli tizim bo'lib, u samaradorlikni oshirish uchun ilmiy asoslangan monitoring, raqamli boshqaruv va innovatsion texnologiyalarni talab qiladi. Transformatsiya markazi quyidagi maqsadlardan kelib chiqadi:

- O'quv jarayonini raqamlashtirish va avtomatlashtirish;
- Pedagogik texnologiyalarni yangilash;
- O'qituvchilarning raqamli va metodik kompetensiyalarini oshirish;Ta'lim sifatini muntazam baholash;
- Innovatsion loyihalarni joriy etish;
- Ta'lim jarayonini xalqaro standartlar darajasiga moslashtirish.

2. Transformatsiya markazining asosiy vazifalari keng ko'lamni qamrab oladi:

№	Maqsad va vazifalari	Yo'nalish	Faoliyat tavsifi
---	----------------------	-----------	------------------

1	Raqamli ta'lim muhitini yaratish	Ta'lim jarayonini raqamlashtirish	Elektron ta'lim platformalari, onlayn o'quv materiallari, elektron jurnallar va reyting tizimlarini joriy etish
2	Professor-o'qituvchilarning kompetensiyasini oshirish	Kadrlarni rivojlantirish	Axborot texnologiyalari, innovatsion pedagogik metodlar bo'yicha trening va seminarlar o'tkazish; metodik va raqamli kompetensiyalarni rivojlantirish
3	Ta'lim jarayonini ilmiy asosda boshqarish	Monitoring va baholash	Ta'lim sifatini baholash mezonlarini ishlab chiqish; pedagogik jarayon monitoringini yo'lga qo'yish; analitik hisobotlar tayyorlash
4	Innovatsion loyihalar va tadqiqotlarni qo'llab-quvvatlash	Innovatsion faoliyat	Startup va loyihalarni rivojlantirish; raqamli laboratoriyalar tashkil etish; talabalarning ijodiy va tadqiqot kompetensiyalarini rivojlantirish

Transformatsiya markazi tushunchalarining ilmiy asoslari. Transformatsiya markazi - tashkilotda innovatsiyalarni joriy etish, jarayonlarni optimallashtirish, raqamli boshqaruvni kuchaytirish va o'zgarishlarni boshqarishga mas'ul bo'lgan tizimli boshqaruv strukturasidir, degan yagona ilmiy ta'rif ishlab chiqildi.

Xalqaro manbalar (Digital Transformation Office, Change Management Center, PMO Centers) solishtirilib, mahalliy sharoitga moslashtirilgan konseptual model ishlab chiqildi. Bu esa mazkur markazni amaliyotga tatbiq qilish uchun aniq ilmiy asos yaratdi.

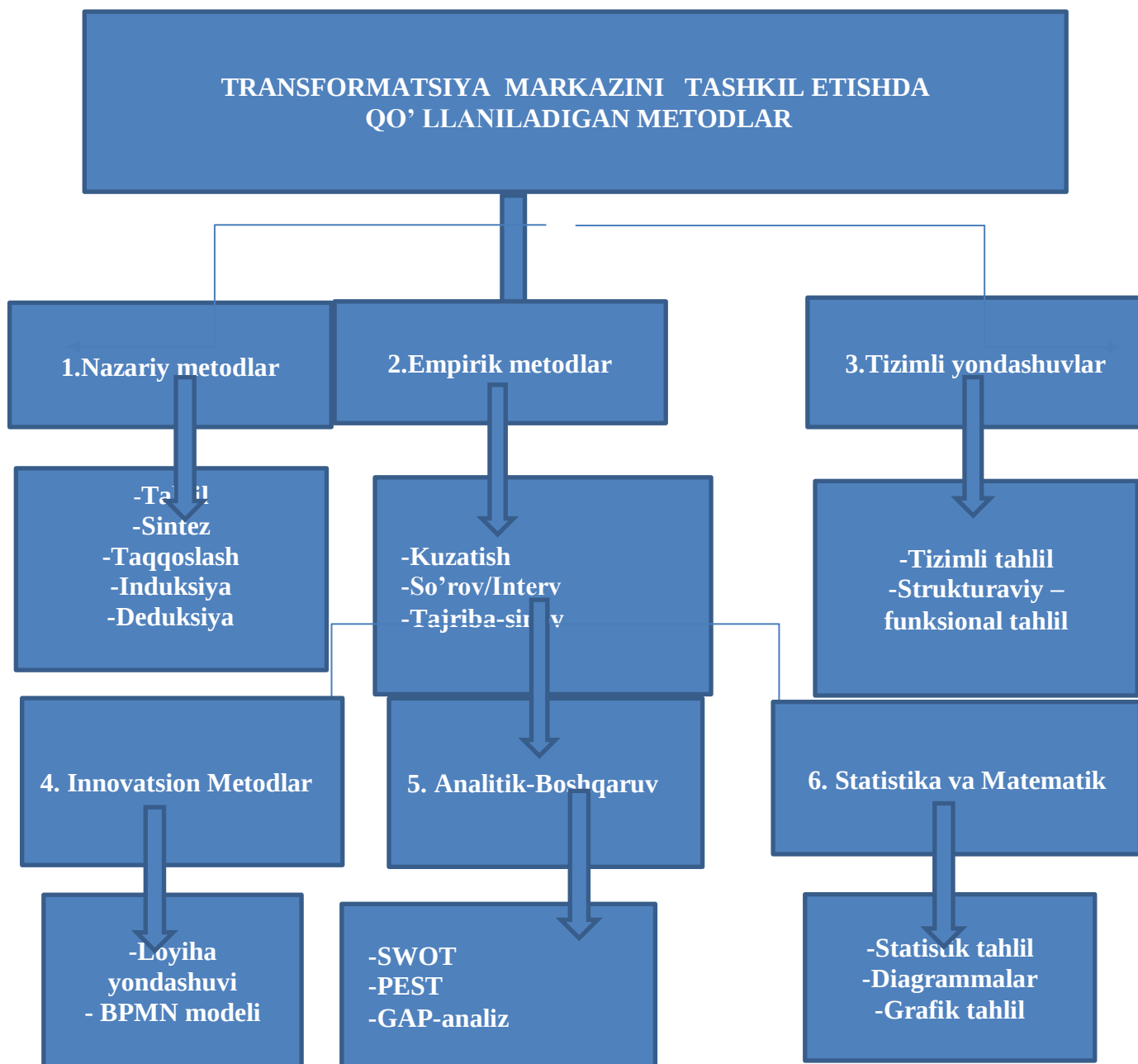
Transformatsiya markazini tashkil etishning tashkiliy-strukturaviy modeli. Markazning tashkiliy tuzilmasi (direktor, strategiya bo'limi, raqamlashtirish bo'limi, jarayonlarni optimallashtirish bo'limi, monitoring va natijadorlik bo'limi) tizimli yoyilma shaklida ishlab chiqildi.

Tuzilma **funksional integratsiya** tamoyiliga asoslangan bo'lib, har bir bo'limning vazifalari o'zaro bog'liq holda optimallashtiriladi. Natijada markazning samaradorligini oshirishga xizmat qiladigan ichki boshqaruv mexanizmlari shakllanadi.

Transformatsiya jarayonlarining metodologik moduli. Transformatsiya markazi faoliyatini tartibga soluvchi metodologik modul — jarayonlar xaritasi, transformatsiya bosqichlari, monitoring ko'rsatkichlari, boshqaruv mexanizmlaridan iborat tizim ishlab chiqiladi. Nazariy tahlil va tizimli yondashuv asosida transformatsiya jarayonlari 4 bosqichga ajratiladi:

1. tashxis (diagnostika),
2. rejalashtirish,
3. joriy etish,
4. monitoring va takomillashtirish.

Ushbu bosqichlar transformatsiya markazining boshqaruv amaliyoti uchun yagona yo'l xaritasi sifatida ta'minlanadi.

Takomillashtirish bo'yicha ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqish. Tashkilotlarda transformatsiya markazini tashkil etish uchun amaliy model takliflari:

- transformatsiya ofisini ochish;
- raqamli ofislar bilan integratsiyalash;
- o'zgarishlarni boshqarish bo'yicha treninglar;
- jarayonlarni raqamlashtirish platformalarini joriy etish.

Xulosa. Transformatsiya markazini tashkil etish ta'lim jarayonini tubdan modernizatsiya qilishga, professor-o'qituvchilarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirishga, ilmiy-tadqiqot va innovatsion faoliyatni kuchaytirishga xizmat qiladi. Markazning tashkil etilishi raqamli ta'lim muhitini yaratish, ta'lim sifatini oshirish, pedagogik jarayonlarni ilmiy asosda boshqarishni ta'minlashning muhim omilidir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. S. A. Mirzayev, Ijtimoiy transformatsiyalar nazariyasi, Toshkent, 2018, 23-bet.

2. N. Tursunov, Tilshunoslikda transformatsiya nazariyasi, Toshkent, 2020, 45-bet.
3. J. Karimova, Jamiyatshunoslik va transformatsiya, Samarqand, 2017, 67- bet.
4. B. Hasanov, "Transformatsiyaning turlari va xususiyatlari," Filologiya jurnali, 2019, №4, 32-bet.
5. O. Qodirov, Transformatsiyani boshqarish va nazorat qilish, Toshkent, 2021, 18-bet.
6. M. Rakhmonov, Texnologik transformatsiya va innovatsiyalar, TATU, 2019, 55-bet.
7. F. Islomov, Ijtimoiy transformatsiya va demokratiya, Toshkent, 2020, 39-bet.
8. A. Sobirov, "Transformatsiyaning samaradorligi," Iqtisodiyot va boshqaruv, 2018, №2, 12-bet.
9. L. Ergashev, "Madaniy transformatsiyalar," Filologiya va madaniyat, 2022, №1, 26-bet.
10. D. Yunusov, "Til transformatsiyasi va zamonaviy o'zgarishlar," Tilshunoslik, 2021, №3, 78-bet.
11. M. Jalilova, Demokratiya va ijtimoiy o'zgarishlar, Toshkent, 2020, 49- bet.
12. R. Abdukarimov, "Raqamli transformatsiya," IT sohasidagi yangiliklar, 2023, №5, 102-bet.